Aº. 1839. Nº. 16.

Saturdag, 23 Februarij.

SURINAAMSCHE COURANT.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 20 Februarij 1839.

Bij resolutie van den Heer Gouverneur Generaal *ad interim*, is tot EERSTE LUITENANT in de divisie *boven Suriname* benoemd, de Tweede Luitenant D. R. ROBLES DE MEDINA; tot TWEEDE LUITENANT, de Eerste Adjudant D. JESSURUN LOBO en tot VAANDRIG, de Tweede Adjudant J. S. COTINO.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 23 Februarij 1839.

Bij resolutie van den Heer Gouverneur Generaal *ad interim* van den 20 dezer, No. 339/293, is aan den Heer H. M LEUDESDORFF, op deszelfs verzoek, *eervol* ontslag verleend als *Rooijmeester der Melassie-Vaten*, en in deszelfs plaats benoemd, den Heer P. C. VAN DE VREUGD, aan wien voorts bij opgemelde resolutie, *eervol* ontslag is verleend als *Substituut Exploicteur*.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

POSTKANTOOR.

Tot narigt van het Publiek dient, dat Z. M. Brik van Oorlog *PEGASUS*, gecommandeerd door den Kapitein Luitenant ter Zee, C. J. F. MEURER, op Maandag den 25 Februarij aanstaande, de reis naar *Curaçao* over de Eilanden *St. Eustatius* en *St. Martin* zal aannemen, en dat de voor die Eilanden bestemde Brievenpaketten, dien dag des middags ten *twaalf* uren zullen worden gesloten.

Paramaribo, 22 *Februarij* 1839.

De Post-Beambte,
A. P. TIRION.

BURGERLIJKE STAND.

PARAMARIBO, den 22 Februarij 1839.

Heden zijn in *ondertrouw* opgenomen: LOUIS BERTHO SLENGARDE, Weduwenaar van ELISA DAVIES, en JOHANNA SOPHIA PETRONELLA BROUWN, beide alhier woonachtig.

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
T. M. SCHOTBORGH.

Advertentien.

(9901) Op den 15den December ll., is te *Hellevoetsluis* overleden, Vrouwe ELISABETH BRONOVO geboren BEDLO, in den ouderdom van ongeveer 54 jaren.

Paramaribo, 18 *Februarij* 1839.

J. F. ROUX.
H. G. ROUX.

DE PAARDEN, DIE DE MEESTE HAVER VERDIENEN, KRIJGEN GEWOONLIJK HET MINST.

(*Fragment uit eene aanspraak bij de opening eener met vroolijken maaltijd geëindigde jaarlijksche vergadering van eene Letterkundige Maatschappij*).

Deze spreekwijze, wordt bij toepassing op hetgeen onder de menschen gebeurt, zoo zeer bevestigd, dat het waarlijk wel de peine waard is, om ze eens na te breeuwen. Over den eigenlijken zin zullen we wel niet veel te keuvelen hebben: *Dat* er, en *wat paarden* in het dierenrijk zijn en wat haver in het plantenrijk is; hoe veel *verdienen* van *krijgen* verschilt, en hoe zeer *meest* en *minst* tegen elkander over staat, is toch zoo klaar als een klontje. En of dat *meest verdienen* en *minst krijgen* niet klinkklare waarheid zij, hebben we dagelijks voor oogen. Ziet maar eens dien ouden, mageren slepersknol, welke bij dag en bij nacht, in plasregen en droogte, bij koude en hitte, op zon- en werkdag, aanhoudend in het touw is! Moest dat arme beest, als het haver kreeg, naar gelang van zijne verdiensten, niet zoo dik en vet worden, als het beste paard van den voornaamsten bierbrouwer? Maar ja, zoo menigen Franschman! Ziet nu eens dit schoone, welopgevoede, jonge en sterke brouwerspaard. Als het eenige sleevrachten bier des daags trekt, enkele keeren des nachts mijnheer uit de societeit of mevrouw van het kransje haalt, des zondags de familie kerk- en weder huiswaarts rijdt of eens een toertje met ze maakt, heeft het voor de rest heiligen avond, bij goed en overvloedig voêr, op een' kostelijken en warmen stal; waardoor het gezond blijft en zoo dik en vet wordt, dat hij bij genot van zulke goede dagen wel eens tot weelderigheid overslaat, en niet weet in wat wereld het is.

Zoo gaat het dezen, zoo is het met ettelijke andere klassen van paarden. Maar gaat het onder de menschen — ei lieven! houdt mij, om den wille van het spreekwoord, de vergelijking ten beste — wel anders of beter? Is de oneigenlijke zin van onzen tekst inderdaad ook hier niet van toepassing? Kijkt in de wereld eens rond, hoe vele millioenen hoog en rijk bezoldigde groot-*dignitarissen* en ambtenaren daar een kapitaal huis of hôtel met prachtige meubelen, bewonen, *brillant equipage*, *talrijke domestieken*, enz. enz. hebben, voor de moeite, die mijnheer neemt, om een uur daags eenige menschen aan te hooren of niet eens te woord te staan, en voorts ettelijke malen zijnen naam onleesbaar te krabbelen onder een aantal stukken, welke de arme pennelikkers, in het zweet van hun aanschijn, ten papiere brengen, om met vrouw en kinderen in een klein huisje eventjes te kunnen rondschieten. Vergelijkt, bid ik u, eens beider verdiensten, en beider belooning: vergelijkt eens wat en of en hoe veel zij verdienen; vergelijkt eens daarbij den nijveren dagloöner, die vroeg aan den arbeid, laat in de veren, nooit zonder werk, maar ook nooit rijk aan geld is, die van het zuur verdiende penningsken nog onbemerkt meer mist dan hij weet, om den eersten troet te maken en ondertusschen, als het voorkomt, maar wat heel diep den hoed voor hem afneemt, en gij zult zien, dat het met menschen als met paarden gaat.

Heeft het hof u niet overtuigd; gaat in de velden van *Mars* en onderzoekt eens, welke dier ruiters het meest streden, en welke dezer strijders de minste *decoratiën* ontvingen. Vraagt eens, wien de overwinning eens veldslags toegeschreven wordt, en let eens op, wie de zege hielpen bevechten. Gij ziet daar eenen ridder; die heeft zeker aan drie man zeven armen afgeslagen; hij heeft er *eenen* (zegge *een'*) gevangen genomen. Hij die daar naast hem staat, die er zoo kloek uit ziet, waarom heeft die geen lintje? Heeft die dan niets buitengewoons uitgevoerd? Hij heeft tien kerels in een boschje in de pan gehakt. Wel nu! *tien* is toch meer dan *een?* — Ja! maar de *tien* waren *gemeene soldaten* en de *eene* was staf-officier, en een staf-officier is immers honderdmaal meer, dan tien soldaten? Ei! Ei! wordt dat zoo gerekend? Dank je wel voor de *informatie*.

Nu eens op eene andere kanne biers! zeide LAURENS met de toverlantaarn. Daar ziet gij den man, die van zijne jeugd af alles aanwendde, om die kundigheden op te zamelen, welke hem noodig waren, om dat ambt te bekleeden, waarin hij zoo gaarne zijn bestaan zou vinden. Hij heeft ze ook verkregen, die kundigheden; maar het ambt niet. Hoe komt dat? Wel! dat bekleedt deze Heer; die twee vliegen in eenen klap (namelijk het ambt met het verstand te gelijk) ving, en dat is immers veel kunstiger? De eerste helpt nu den laatsten nog wel eens een handje, om hem in den zadel te houden, terwijl deze bij de blinkende eer *en passant* ook de klinkende dochters van deze freule trouwt, om er den anderen tusschen de bedrijven eens eventjes mede in gezelschap te brengen. Dat is voor den armen werk-ezel regt jammer (zegt ge). O neen! immers de paarden, die de meeste haver verdienen, krijgen gewoonlijk het minst.

Bij den eigenlijken geleerden stand, is het al weder lood om oud ijzer. Honderde wezenlijke vaste sterren blijven aan een dik bewolkt uitspansel zoo goed als onopgemerkt, terwijl een enkel nietig dwaallichtje, dat zich op alle punten voor een oogenblik vertoont door duizenden gezocht wordt, om er hun lampje aan te ontsteken. Een getrouwe Herder en kundige Leeraar, die zoo veel regtschapenheid van hart als uitstekende geleerdheid en verstand, maar te veel braafheid bezit, om knollen voor citroenen te verkoopen, staat veelal verre beneden den Collega, die in de *Theologie* en *Theocratie*, zoowel *praktisch* en *theoretisch*, oneindig minder, maar in de geestelijke *politiek* veel meer dan hij bedreven was. De laatste wordt nog eens *professor*. De eerste kan veilig *spergie* zaaijen, in de hoop, van ze met de vijf en twintig schapen zijner kudde nog in lengte van dagen te *consumeren*. Een regtsgeleerde, die alle mogelijke pandekten doorkruist heeft en tot de mysteriën der *Jurisprudentie* is doorgedrongen, brengt het wel eens niet verder dan tot de klasse der halve beunhazen in de praktijk, terwijl een ander, die de artikels

der wetboeken en de stale regtsvormen op zijn duimpje heeft, maar verder een doode letterknecht is, de man wordt, wiens adviezen met goud worden gekocht, zonder dat een sterveling het zou durven wagen, daarvan te verschillen; louter omdat hij den naam heeft van vroeg opstaan en dus ook zeer natuurlijk hoog in de *publicke opinie* staat. In het vak der wijsbegeerte en fraaije letteren of der wetenschappen en schoone kunsten krijgt een middelmatig vernuft somtijds veel meer lof dan een uitgebreid verstand. De schrandere en fijne menschenkenner, die gebreken en dwalingen onbewimpeld aanwijst, *heet* al heel ligt een menschenhater of zwartgallige; terwijl de hooggeleerde en onverstaanbare *Paradoxist* tot de klassen der geniën stijgt. De publicke redenaar, die een doorkneed stuk vol gezonde redekaveling, wijsgeerige bespiegeling en doelmatige opmerkingen, ordelijk maar onopgesmukt voordraagt, heeft zeven achtste toejuichers minder, dan de spreker, die een luchtig vertoogje, onder een rhapsodium van beelden en vergelijkingen, als een bedelaars-deken bijeen flanst en met zwierige *gesticulatie declameert*. De *historicus* en reisbeschrijver, die de zaken naar waarheid en dus eenvoudig (want de waarheid behoeft immers geene mooije kwikken of strikken?) zoo als ze gebeurd zijn, verhaalt, is veel minder in trek, dan de roman- of komedie-maker, die duizend en één onbeschrijfelijke, ongehoorde, ongelooflijke, akelige en ijselijke, of koddige en komieke (maar veelal zoutelooze) liefdegevalletjes door malkander haspelt, waar soms eind noch staart aan te vinden is. De dichter, wiens lier te muzijkaal is gestemd, om de zintuigen van poëtische doofstommen, blinden en lammen te kunnen aandoen, zal menigmaal lang zoo algemeen en zoo overal niet bewonderd en aangebeden worden, als menige rijmelaar met zijne grappige liedjes en allerliefste minnedeuntjes, of hij meest over zoo vele mollen en kruisen zingen, dat niemand uit den hoop hem kan bijheulen, dan wil men hem nog wel eens voor een Poëet laten passeeren. In de muzijk gaat het voor geen oortje beter — hetgeen ook niet vreemd is: want waarom zou de eene zus juist een beter deel hebben, dan de andere? Een *muzijkant* (in de uitgebreidste beteekenis van dat woord) blijft en maar al te dikwijls tot aan de *finale* van zijn leven op zijn best een goed *Muzijkant*. Maar een *muzijkmaker* blaast niet zelden met den eeretitel van virtuoos de laatste maat. Schilders krijgen van hetzelfde laken een pak. Een brillant *portret* is immers beter, dan een sprekend afbeeldsel? en een binnenhuis, waar een boerenmeid den koperen ketel schuurt, zoo als wij dat alle dagen in onze keukens zien doen, is vrij wat mooijer, dan een Geldersch landschap, dat wij misschien eens in ons leven gezien hebben? Eene antieke zaal met *moderne* meubelen *gestoffeerd* en eene Burg-gravin uit de middeneeuwen *à la Parisiene* van onze dagen gekleed, blijft eene *pretieuse* schilderij, als de kleuren maar schitteren, en zoo al verder. De tooneel-kunstenaar, die eene heele groote dosis van geschied- en tooneel-, dicht- en redenaarkunst, met eene ordentelijke *portie* uiterlijke welsprekendheid magtig geworden is, zal door de bank met een meer belaauwerd hoofd en voller buidel zijnen rol op het levenstooneel spelen, dan hij, die zoo wat komt kijken hoe al die fraaije wetenswaardigheden en gaven er uitzien. Die onderstelling gaat niet door en komt wel eens zoo averegtsch uit, dat de lof zoowel als de loon des laatsten, die van den eersten te boven gaan. Waarom? Wel! omdat de laatste harder declameeren, zijne oogen vlugger draaijen, zijne armen en beenen radder roeren kan, en veel vrijer met het publiek is. Ja! wat behoef ik nog meer kunstvakken aan te halen om u als met den vinger aan te wijzen, hoe toepasselijk hier onze tekst is. Immers weten wij het niet van vandaag of gisteren, dat de kunst om brood loopt? In den handel zult gij niet minder de proef op de som vinden. Kijkt eens regts en links op de beurs, hoe vele pilaren, orakels en kompassen, waar een ieder op zeilen wil, daar eene plaats *au premier rang* beslaan, wien de standplaats achter de toonbank in den kommenij's-winkel wel zoo mooi zou passen; terwijl zoo menige spil, waarom al de ondernemingen draaijen, al zijn leven de oude knecht blijft. Ondertusschen is de een maar de groote man en de andere wordt net zoo veel geteld als een nul in het cijfer. Mogt hij zich t' avond of morgen durven verstouten, om eene beweging op of voor zich zelven te maken, ten einde ook eens onder de negen eenheden te komen en eenmaal tot de tien- en honderdtallen op te klimmen, de buitenste zouden hem verdringen en de arme zou spoedig heelemaal onder nul geraken. Bij den handwerksman is het insgelijks een zusje met een broertje. Of zou een schoen- en kleeremakersbaas, die zelf op den driestal en de tafel te pennen en te pleeteren zit, zoo veel durven opschrijven als een *bottier* en *marchand tailleur* die niet eens zelf uitsnijden of de maat nemen kan? Zou een meester schilder en glazenmaker de rekening zoo vet durven smeeren, als mijnheer de huis-, tuin- en sieraadschilder? Durven al de winkeliers met malkander wel zoo vele halve centjes overvragen als de magazijnhouders dubbeltjes hooger in prijs zijn? Maar dat is ook *prix fixe!* Tot de kleinkramers en straat-venters *incluis* kunnen ons voorbeelden geven, hoe de paarden, die de meeste haver verdienen, dikwijls de minste krijgen. Loopt die vreemde koopvrouw, die daar onder den korf met pottengoed als een andere Atlas gebukt gaat, maar eens achter na: schrijf eens in uw zakboekje op hoe veel geld zij van 's morgens tot 's avonds 7 ure ontvangen heeft, en aan den koopman, voor wien ze uitvent, te huis brengt, kijkt nu eens hoe veel de eene in de lade en hoe bitter weinig de andere in den zak strijkt; en zeg mij nu of ik u voorgejokt heb. Ja! indien ik mij verbeelden kon, dat gij mij voor geen' kwaadspreker of schendbrok zoudt durven uitmaken, ik zou de geheele wet op de patenten, tarief A en B, regeltje voor regeltje met u naziften en u in eene alphabetische orde mathematisch bewijzen, dat al het gestelde klinklaar de waarheid is. Doch wij kennen malkander te lang en te wel, om zulke bewijzen noodig te hebben, en zijn veel te familière vrienden, om elkander zoo ongepermitteerd te foppen. Daarom zullen wij er dan maar een speldje bij steken, en met deze gevolgtrekking besluiten, dat overal en in alle standen de geleerdste, bekwaamste, ervarenste een verschoveling kan blijven, omdat de bezitter van innerlijke gaven doorgaans geene lief hebberij heeft ze op een presenteer-bladje rond te dragen; dat de wijzen niet altoos boven de dwazen achting winnen, omdat de gekken de kaart veelal hebben; ja zelfs, dat men, met den besten wil van de wereld, met inspanning van alle krachten, zonder omzien en regt door zee gaande, evenwel niet gekend of gezien wordt en maar niet voort kan komen; terwijl hij, die om een' vetten maaltijd zich naar Jan en alle man schikt, om een vet ambt te krijgen als een slak kruipt, die voor groote *volle* geldzakken diep buigen, der domheid komplimenten ma[illegible]n en de waanwijsheid opvijzelen kan, het soms wonder ver in de wereld brengt en een heele, heele groote Sinjeur wordt.

Maar — hoor ik zeggen — is dat nu eene aanspraak ter opening van de jaarlijksche vergadering eener Letterkundige Maatschappij, die haren wezenlijken roem in wezenlijke verdiensten zoekt? dat eene rede ter voorbereiding van een vrolijk vriendenmaaltje? gij hebt zoo hoog begonnen op te halen van redenaars, die weten en niet weten waar en wanneer zij den praat alleen hebben, en het loopt nu zoo mooi, dat wij wel vragen mogen of gij zelf wel op uw kantoor zijt? want als dat alles waar is, dan is het wel verzeid, dat wij ooit weer eene hand in koud water, laat staan een oog in de boeken steken of eenen voet verzetten, om wezenlijk knap te worden. Als letterkunde (zegge *kunde*) niet meer verdiensten aanbrengt, dan kunnen wij onze kast wel toespijkeren en behoeven ons niet voor te stellen van den avond eens regt smakelijk te zullen eten en op den bloei van kennis en wetenschap lustig te kunnen drinken.

Draaft niet door vrienden! draaft niet door. Gij zoudt eene snee over mijn aangezigt, en eene gekke streep door mijne rekening halen. Ik meende nog al een heel pluimpje te zullen krijgen: want de paarden, die de meeste haver verdienen, krijgen wel het meest! Althans, dat die het meeste verdienen, dikwijls het minst krijgen, is zoo waar, als dat tweemaal vier is. Of dat nu zoo wezen moet, is eene tweede vraag, waar ik van avond geen lust heb, het antwoord op te geven, veel minder het te zoeken. Ik wil graag gelooven, dat gij niet zien kunt, dat dit alles in de orde der dingen ligt en volstrekt zoo en niet anders behoort te wezen; doch dat ge u daarover knorrig maakt, is onbillijk, dewijl het zoo min mijne als uwe schuld is, dat gij het niet ziet.

Wiens schuld is het dan — of waar komt het van daan, dat wij het niet zien?

Omdat ge uw' bril niet op hebt.

Bril! Bril! ik heb er nog een van Andries Lezer.

Ik een van Magnus Moris. En ik een van eenen duizend-kunstenaar, die al de gezigten van alle mogelijke Hoven, zelfs van *Siam*, kent.

Het is wel mogelijk, maar den regten bril hebt gij niet op.

Wat voor een is dat dan?

Lieve deugd, hoe kunt gijlieden zoo dom vragen. Een *optimistische!* als gij dien opzet, zal het u zoo duidelijk worden, dat gij uwe handen er van in malkander zult slaan. Het is nu een beetje laat, anders zou ik de mijnen eens even loopen halen; maar het wordt tijd, om aan tafel te gaan. Ondertusschen dien ik wel eerst fatsoenlijk mijne aanspraak te sluiten; en hoe kom ik daar nu best toe? Weet ge wat! Het staat altijd mooi eene deftige rede in dichtmaat te eindigen, en dat loopje zal ik dan nu ook maar te baat nemen, om een goed heenkomen te zoeken. Zingen wij dan, echter zonder Voorzanger, daar hem de melodij te ongemakkelijk voorkwam, ten slotte het volgende lied, waarmede ik onlangs een jagersjongen zijn paard voor de trekschuit hoorde vertroosten:

Kom, mijn bruintje! stap wat aan,
Geef den moed maar niet verloren.
Aanstonds zal de groote toren
Weer de klok van tienen slaan.
En dan is de reis gedaan,
Bruintje! stap maar aan.

't Is wel hard, mijn goede knol!
Lijf en leden lam te rekken,
Om een trekschuit voort te trekken,
Menigmalen barstens vol.
En dan nog de maag zoo hol!
Voort maar oude knol!

Menig lui en weeld'rig beest
Mest zich vet aan malsche klaver,
Krijgt zoo overvloedig haver. —
Maar zoo is 't al lang geweest:
't Minste werk geeft dikwijls 't meest.
Stap maar voort, mijn beest!

Wat er zoo bij paarden gaat,
Is bij heeren al om 't even.
't Meeste loon wordt vaak gegeven
Hem, die and'ren werken laat,
Of het zelf niet eens verstaat.
Voort maar, kameraad!

Zoo! daar komen we aan de stad,
Nu ten minste kunt gij rusten.
't Voeren zal u ook wel lusten.
En al is 't niet vol op zat,
Bruintje! nu — gij krijgt toch wat.
Welkom aan de stad!

Watergetijen.

			Hoog Water.		Hoog Water.
23	*Zaturdag.*	's mor.	2-15	's av.	8 15
24	*Zondag.*	»	3-00	»	9 00
25	*Maandag.*	»	3-45	»	9 45
26	*Dingsdag.*	»	5-30	»	10 30

GEDRUKT BIJ GEZUSTERS SERRES.